

Regionale miljøkrav: Kommunenes forvaltningsansvar og saksbehandling

Dette dokumentet er en veiledning til kommunene om oppfølging og kontroll av regionale miljøkrav.

Hvem har ansvaret for hva

Statsforvalteren

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus fastsetter forskrift om regionale miljøkrav og lager veiledningsmateriell til foretakene og kommunene. Vi har ansvaret for å veilede kommunene om regelverket, for å kontrollere at kommunene forvalter regelverket om regionale miljøkrav, og for å behandle søknader om dispensasjon fra regelverket. Denne oversikten er ikke uttømmende.

Kommunen

Kommunen skal informere og veilede foretakene om regelverket og plukke ut konkrete foretak til risikobasert kontroll. Ved eventuelle brudd på forskriften, skal kommunen fatte vedtak om brudd og vurdere avkorting av PT-tilskudd og/eller RMP-tilskudd. Kommunen skal også forberede klager og dispensasjonssøknader.

Landbruksdirektoratet

Landbruksdirektoratet skal behandle klager på dispensasjonsvedtak og klager på vedtak om tvangsgebyr.

Foretaket

Det er det foretaket som driver/disponerer jordbruksarealet som er ansvarlig for at kravene i forskriften blir fulgt, også på leid areal. Det er foretakets ansvar å legge til rette for kontroll.

Brudd på regelverket

Risikobasert kontroll

Kommunen skal føre tilsyn med at bestemmelsene i forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket, Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Gran kommune, Innlandet, følges. Kommunen skal kontrollere minst 5 % av jordbruksforetakene hvert år. Kontrollen kan gjennomføres i forbindelse med kontroll av PT eller RMP, men kommunen skal kontrollere at miljøkravene følges, uavhengig av om foretaket har søkt om regionale miljøtilskudd eller andre jordbrukstilskudd.

Kommunen skal utarbeide en kontrollplan som definerer hvilke risikofaktorer eller risikoområder som ligger til grunn for utplukk til kontroll. Planen kan være en del av kommunens kontrollplan for produksjonstilskudd og regionale miljøtilskudd.

Reaksjoner ved regelverksbrudd

Avkorting

Ved brudd på forskriften, skal kommunen vurdere avkorting i produksjonstilskudd, jf. § 5. Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig driver eller har drevet sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes. Saksbehandler må alltid vurdere hva som er rimelig og forholdsmessig i hvert enkelt tilfelle.

En del av denne vurderingen bør knyttes til om det er første gangs brudd, og om foretaket har vært omfattet av regionale miljøkrav tidligere. Kommunen skal sende kopi av vedtak om brudd til Statsforvalteren. Dersom det ikke er mulig å avkorte i tilskudd, skal dere vurdere å sende saken til Statsforvalteren for fastsettelse av tvangsgebyr.

Kommunen fatter vedtak om brudd og avkorting i eget saks- og arkivsystem. Se forslag til mal på nettsidene våre. Beløpet som skal avkortes registreres i eStil PT. Vis til saksnummeret for vedtaket i merknadsfeltet, slik at dette kommer frem i utbetalingsbrevet.

Vi anbefaler at dere bruker følgende normer når dere vurderer avkorting:

- Krav 1: 5000 kr per kum og evt. grøfteutløp
- Krav 2: 50 kr per lengdemeter
- Krav 3: 50 kr per lengdemeter (brudd på 2-meteren i PT kommer i tillegg)
- Krav 4, 5 og 6: 600 kroner per dekar (tar utgangspunkt i AK-tilskudd korn sone 1)

[Trykk her for veiledning ved avkorting av RMP-tilskuddet](#)

[Trykk her for veiledning ved avkorting av PT](#)

Tvangsgebyr

Statsforvalteren kan fastsette tvangsgebyr for brudd på miljøkravene. Dette kan for eksempel være aktuelt dersom foretaket ikke søker tilskudd. Kommunen sender over disse sakene til Statsforvalteren, se forslag til mal på nettsidene våre.

Dispensasjoner

Kommunen skal forberede og oversende søknad om dispensasjon til Statsforvalteren.

Dispensasjonssøknaden skal inneholde

- Søkers navn og adresse
- Gårds- og bruksnummer
- Antall dekar fulldyrket areal
- Opplysninger om årets vekst og planlagt vekst neste år
- Opplysninger om driftsform
- Et kart som tydelig viser arealet det søkes dispensasjon for
- Størrelsen på arealet det søkes dispensasjon for
- Hvilke(t) krav det søkes dispensasjon fra
- Søkers begrunnelse for dispensasjonssøknaden
- Kommunens vurdering av søknaden.

Det er kun mulig å få dispensasjon fra krav 5 og 6, dersom det foreligger et særlig tilfelle. Dette kan for eksempel være begrunnelser knyttet til økologisk drift, dyrking av såkorn, og/eller ekstraordinær nedmolding av husdyrgjødsel. Det er viktig at kommunen kommuniserer dette tydelig ut til sine foretak.

Statsforvalteren behandler søknad om dispensasjon fortløpende, etter hvert som de kommer inn. Vedtak om dispensasjon sendes til søker, med kopi til kommunen.

Klagebehandling

[Klage på vedtak om avkorting](#)

Dersom foretaket ønsker å klage på vedtak om avkorting, er klagefristen tre uker fra den datoen vedtaket er mottatt. Klagen skal belyse hvilken del av vedtaket det klages på, og bør være skriftlig og begrunnet. Klagen sendes til kommunen. Dersom vedtaket opprettholdes, skal klagen sendes til Statsforvalteren for klagebehandling.

[Klage på vedtak om tvangsgebyr](#)

Dersom foretaket ønsker å klage på vedtak om tvangsgebyr, er klagefristen tre uker fra den datoen vedtaket er mottatt. Klagen skal belyse hvilken del av vedtaket det klages på, og bør være skriftlig og begrunnet. Klagen sendes til Statsforvalteren. Dersom vedtaket opprettholdes, sender vi klagen til Landbruksdirektoratet for klagebehandling.

[Klage på vedtak om dispensasjon](#)

Dersom foretaket ønsker å klage på vedtak om dispensasjon, er klagefristen tre uker fra den datoen vedtaket er mottatt. Klagen skal belyse hvilken del av vedtaket det klages på, og bør være skriftlig og begrunnet. Klagen sendes til Statsforvalteren. Dersom vedtaket opprettholdes, sender vi klagen til Landbruksdirektoratet for klagebehandling.

Arkivering og journalføring

Det er viktig at kommunen har gode rutiner som sørger for at journalføring og arkivering oppfyller kravene i arkivloven og forskrift om offentlige arkiv. Husk at kommunene er ansvarlig for at eventuelle taushetsbelagte opplysninger skjermes i kommunens arkivsystem.

Kart

[Trykk her for å se detaljert kart over miljøkravsoner](#), eller gå inn på nettsiden vår. Kartet inneholder et kartlag som både viser dråg som er erosjonsutsatt og dråg som ikke er erosjonsutsatt. Kartlaget skal kun brukes veiledende, i kombinasjon med lokalkunnskap om erosjonsutsatte dråg. [På denne siden](#) kan dere i tillegg finne et kartlag som viser flomutsatte arealer. Dette kartlaget skal også brukes veiledende, i kombinasjon med lokalkunnskap.

Regneeksempler: Miljøkrav 6

[Foretaket har arealer i både miljøkravsoner 1 og miljøkravsoner 2. Hvilke arealer skal regnes med i 60-prosenten?](#)

Krav 6 gjelder kun den delen av arealet som ligger i miljøkravsoner 2, og du skal derfor ikke regne med arealer i miljøkravsoner 1. Arealer i miljøkravsoner 2 som båndlegges av krav 2-5, også skal regnes med her.

Areal miljøkravsoner 1:	400 dekar
Areal miljøkravsoner 2:	600 dekar
Areal i miljøkravsoner 2 som båndlegges av krav 2-5:	100 dekar
60 % av 600 dekar =	360 dekar

[Foretaket har arealer i miljøkravsoner 2, og dyrker både korn og grønnsaker. Hvilke arealer skal regnes med i 60 %?](#)

Krav 6 gjelder kun den delen av arealet der det dyrkes korn og tilsvarende vekster, i miljøkravsoner 2. Arealer i miljøkravsoner 2 som båndlegges av krav 2-5 skal også regnes med her.

Areal korn:	500 dekar
Areal grønnsaker:	300 dekar
Areal båndlagt av krav 2-5:	80 dekar
60 % av 500 dekar =	300 dekar

Aktuelle lenker:

[Veileder for forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket, Oslo og Viken](#)

[Veileder for regionale miljøtilskudd for jordbruket i Oslo og Viken 2023](#)

[Saksbehandlerrundskriv RMP](#)